

Voortgangsrapportage

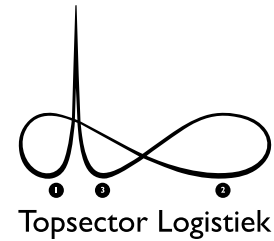
Roadmap Human Capital Topsectoren

2016 - 2020

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Actielijn 1: Onderwijs & Innovatie	5
Actielijn 2: Leven Lang Blijven Leren	7
Actielijn 3: Internationalisering	9
Actielijn 4: Imago & Instroombevordering	11
Colofon	13

Voorwoord

Voor u ligt de voortgangsrapportage roadmap Human Capital Topsectoren 2016 – 2020. Deze roadmap bestaat uit vier actielijnen waaraan de Topsectoren gezamenlijk werken. Dit vindt plaats naast de activiteiten voor de eigen specifieke human capital agenda per Topsector. In deze rapportage kunt u lezen én zien wat er sinds de start van de roadmap is gerealiseerd.

Na de overhandiging van de roadmap aan de minister van Economische Zaken in december 2015, zijn de Topsectoren in onderlinge samenwerking en met partners zoals bedrijven, kennis- en onderwijsinstellingen, overheden, maatschappelijke- en brancheorganisaties, regionale netwerken en landsdelen aan de slag gegaan met de uitvoering van de vier actielijnen. Door het bundelen van deze krachten is er in de afgelopen maanden veel in beweging gekomen in de uitvoering. Deze rapportage illustreert de energie, de brede betrokkenheid en het nut en de noodzaak dat Topsectoren een gezamenlijk geluid laten horen. In de praktijk blijkt dat het gezamenlijke geluid van de Topsectoren als een serieus argument wordt meegewogen door betrokkenen.

Ik kan het niet genoeg benadrukken dat menselijke kennis en kunde, het Human Capital, een kritieke succesfactor is voor de (economische) groei van de Topsectoren. De

snelheid van de technologische ontwikkelingen en de impact op mens en maatschappij vraagt nieuwe vaardigheden van werknemers. Niet alleen van de huidige werknemers, maar ook van de toekomstige werknemers. Om dit menselijke kapitaal veilig te stellen, moeten er nu stappen gezet worden.

De roadmap Human Capital Topsectoren 2016 - 2020 geeft deze stappen vorm en inhoud. De start is veelbelovend. De komende maanden gaan we verder met de uitwerking. In de rapportage kunt u lezen welke resultaten er tot nu toe bereikt zijn en krijgt u een vooruitblik op de activiteiten voor 2017.

De kop is er af, nu volle kracht vooruit. Met elkaar en via de juiste verbindingen!

*Aad Veenman
Roadmap Human Capital Topsectoren 2016 – 2020*

Roadmap Human Capital Topsectoren 2016 – 2020

In mei 2015 hebben de boegbeelden van de Topsectoren, samen met VNO-NCW, besloten dat samenwerking tussen de Topsectoren op het terrein human capital belangrijk is. Dit was de start van de Roadmap Human Capital Topsectoren 2016 - 2020 die in december 2015 aan de minister van Economische Zaken is aangeboden. Deze roadmap bestaat naast de afzonderlijke Human Capital Agenda's van iedere Topsector.

Missie en doelen

De missie van de Topsectoren is een toekomstbehendige beroepsbevolking als voorwaarde voor een florerende economie. De roadmap fungeert als hefboom richting andere partijen (privaat en publiek) om zich in dezelfde richting te bewegen. In 2020 willen de Topsectoren het volgende bereikt hebben:

- 1 Een verdubbeling van de capaciteit van de Centers of expertise en Centra voor innovatief vakmanschap (samen kortweg: de Centra).
- 2 Een integrale visie vanuit de Topsectoren op kenniscirculatie door scholing.
- 3 Het aantrekken, opleiden en behouden van buitenlandse studenten en kenniswerkers.
- 4 Het behalen van een bètatechnisch diploma door vier op de tien afgestudeerden.

Vier actielijnen

Om deze doelen te bereiken werken de Topsectoren samen aan vier actielijnen:

- 1 **Onderwijs & Innovatie**
- 2 **Leven Lang Blijven Leren**
- 3 **Internationalisering**
- 4 **Imago- & Instroombevordering**

Het Ministerie van Economische Zaken heeft de opzet en uitwerking van de roadmap in 2016 (financieel) ondersteund. EZ heeft dit onder andere gedaan door de inzet van het Platform Betatechniek (PBT) te financieren. PBT heeft zich naast de advisering van de Topsectoren gericht op de synergie tussen de roadmap en andere relevante programma's en actoren.

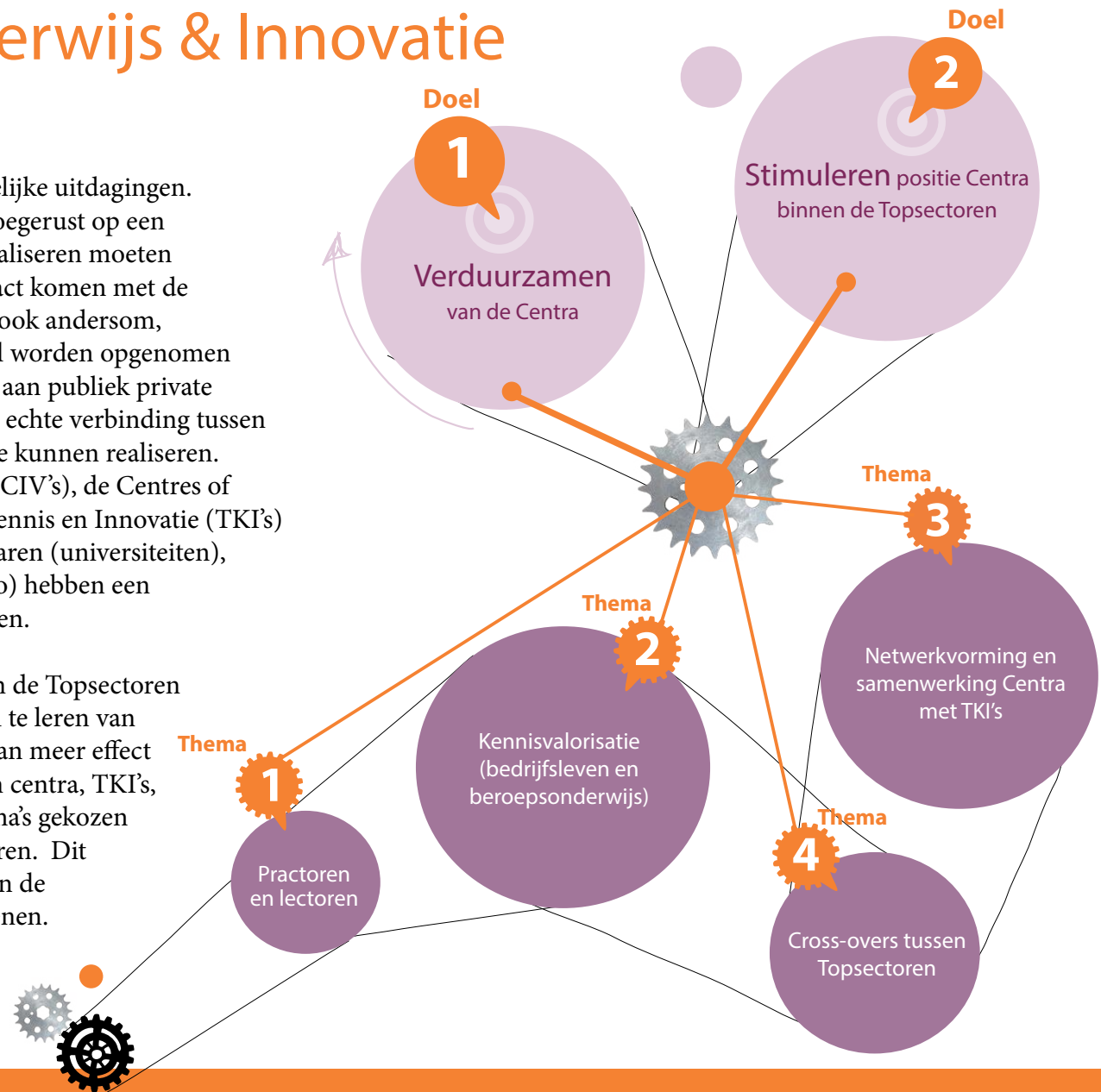
Actielijn 1: Onderwijs & Innovatie

Actielijn 1

Onderwijs & Innovatie

Topsectoren staan voor grote maatschappelijke uitdagingen. Zij hebben behoefte aan mensen die zijn toegerust op een steeds veranderend werkveld. Om dit te realiseren moeten studenten al tijdens hun opleiding in contact komen met de plaatsen waar innovatie plaatsvindt. Maar ook andersom, innovaties in het bedrijfsleven moeten snel worden opgenomen in onderwijsprogramma's. Een breed scala aan publiek-private samenwerkingsvormen is essentieel om de echte verbinding tussen onderwijs en het innovatief bedrijfsleven te kunnen realiseren. De Centra voor Innovatief Vakmanschap (CIV's), de Centres of Expertise (CoE's), de Topconsortia voor Kennis en Innovatie (TKI's) spelen hierbij een belangrijke rol. Hoogleraren (universiteiten), lectoren (hbo) en lectoren/practoren (mbo) hebben een sleutelpositie in deze samenwerkingsvormen.

De uitwisseling van innovatiekennis tussen de Topsectoren is verschillend ingericht. Hier valt nog veel te leren van elkaar. Ook binnen iedere Topsector zelf kan meer effect bereikt worden in de samenwerking tussen centra, TKI's, lectoraten. Binnen actielijn 1 zijn vier thema's gekozen waar de Topsectoren van elkaar kunnen leren. Dit met als doel de centra te verduurzamen en de positie binnen de Topsectoren te stimuleren.

Actielijn 1

Acties en opbrengsten

START

November | December | Januari | Februari | Maart |

Eindrapportage

April |

Versterken van collectief belang

Resultaat
Gezamenlijke brief Topsectoren (steun + visie) naar reviewcommissie Hoger Onderwijs en ministeries i.h.k.v. eindevaluatie van de Centres of Expertise.

Resultaat
Overleg Aad Veenman met Centra over bijdrage Topsectoren verduurzaming centra.

Resultaat
Input geleverd in gezamenlijke position paper van de Centra. *klik hier voor de link*

Resultaat
Advies Topsectoren op aanvragen RIF+ steun uitgesproken voor aanvraaggronden: januari en juni 2016.

Resultaat
Sectorale bijeenkomsten georganiseerd voor Topsectoren en Centra.

Onderzoek en Interviews 4 thema's

Interviews ±30

Bijeenkomsten

Desk research

Resultaten en kennis delen met betrokkenen via een (slot)bijeenkomst.

Resultaat
Publicatie en delen kennis

Publicatie met praktische handvatten en een visie op de 4 thema's, onderwijs en innovatie als geheel.

Actielijn 2: Leven lang blijven leren

De Nederlandse samenleving en arbeidsmarkt zijn in transitie. De (technologische) ontwikkelingen, o.a. aangejaagd door de Topsectoren, zetten de arbeidsmarkt in beweging. Alle beroepen krijgen te maken met inhoudelijke veranderingen, verdwijnen of ontstaan. Dit doet een groot beroep op de beroepsbevolking: flexibiliteit en mobiliteit op de arbeidsmarkt zijn de nieuwe kritieke succesfactoren voor (het behoud van) werk. Tegelijkertijd krijgt de ontwikkeling en opleiding van mensen een meer onzekere output: leeropbrengsten zijn vooraf onzeker en komen gaande het leerproces tot stand (van reactief naar pro-actief leren). Het stelt partijen voor een grote uitdaging HOE hier op in te spelen.

Binnen deze dynamiek werken de Topsectoren binnen Actielijn 2 aan HOE mensen, denk aan jongeren, werknemers, zij-instromers en werklozen, een leven lang kunnen en willen blijven leren. De inspanningen hebben tot nu toe geleid tot 21 pilots. Deze pilots – voortkomend uit de Topsectoren - werken aan eigen condities en incentives voor mensen om te (blijven) leren. Binnen actielijn 2 wordt onderzocht wat de gemeenschappelijke condities en incentives zijn waar de pilots aan werken, denk aan financiële prikkels, innoveren & werken, ondersteunende systemen, erkenning van leeropbrengsten en leren op de werkvloer. Met deze resultaten kunnen Topsectoren aan de slag en bepalen welke rol en bijdrage de Topsectoren (kunnen) hebben in het realiseren van de juiste condities voor een leven lang leren.

Actielijn 2

Leven lang blijven leren

*1 Bijna alle pilots zijn dit jaar gestart.

Acties en opbrengsten

Communicatie
Bijeenkomsten ingepland ter afstemming met de onderzoeksgroep, adviescommissie, pilots en het bredere netwerk.

3 Bijeenkomsten afgerond

5 Bijeenkomsten gepland

Conferentie
(maart/april 2017)

Nieuwsbericht
verspreid via groot aantal kanalen
Klik hier voor de link

Tussentijds individuele gesprekken

Plan van aanpak

Partijen bij elkaar gebracht, commitment aan roadmap én aanpak.

Onderzoeksinstellingen succesvol betrokken:

- Onderzoeksfinanciering:
- SIA
 - NRO
 - SURF Net

Regelmatig overleg met stakeholders:

- Ministeries (SZW, OCW en EZ)
- Vereniging Hogescholen en MBO Raad
- Sociaal Economische Raad
- VNO-NCW
- e.v.a.

Adviescommissie:

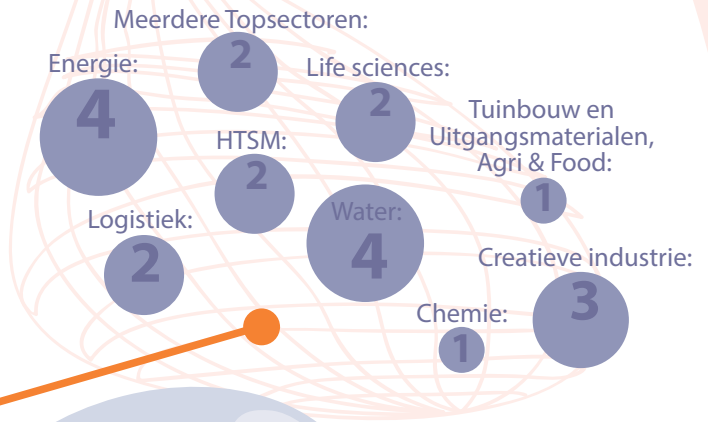
- Guszti Eiben - VU
- Joseph Kessels - U-Twente
- Katinka de Korte - Accenture
- Anka Mulder - TU Delft
- Bas ter Weel - UvA, SEO

Onderzoeksgroep:

- Heide Lukosch - TU Delft/WUR
- Patricia Gielen - Business Service B.V.
- Loek Nieuwenhuis - Lector Beroepsagogiek HAN
- Stef Weijers - Lector logistiek en allianties HAN

Start 21 pilots in topsectoren:^{*1}

Pilots hebben overwegend publiek-privaat karakter, bereik groot netwerk per pilot. Aantal pilots per Topsector:

Resultaten

1 Discussienotitie met 5 inhoudelijke invalshoeken met enthousiasme ontvangen; OCW gebruikt elementen voor eigen strategie en visie.

2 Eerste verkenning van kennisvragen vanuit onderzoekers en pilots voor toekomstig wetenschappelijk en praktijkgericht onderzoek (NWA routes).

3 Besluit toekomstbeeld (inhoudelijk) gevisualiseerd aanbieden. Verdere invulling gebeurt met alle stakeholders.

4 Bijdragen aan startbijeenkomst Skills Strategie NL van de Sociaal Economische Raad, 8 februari 2017.

Actielijn 3: Internationalisering

Om R&D inspanningen op peil te kunnen houden hebben Nederlandse hightech bedrijven binnen de Topsectoren, zoals HTSM, Energie en Chemie behoefte aan studenten en kenniswerkers. Nederland levert nog te weinig masters en PhD's om aan deze vraag te kunnen voldoen. Studenten en kenniswerkers buiten Nederland moeten dit tekort opvangen.

Actielijn 3 richt zich op het aantrekken en behouden van studenten en kenniswerkers. Het behoud begint bij de start van de opleiding. Buitenlandse studenten techniek moeten in de eerste fase van hun studie al geholpen worden bij culturele obstakels, bij het vinden van werk en huisvesting en hen in contact brengen met de arbeidsmarkt. Het programma iHRD biedt hierbij uitkomst. Het programma bevat een reeks intervisiemomenten. Door het delen van uitdagingen en ervaringen en het zoeken naar passende oplossingen, moeten de studenten makkelijker op de Nederlandse arbeidsmarkt instromen. Dit programma wordt bij meer hogescholen/universiteit gestart. Met het oog op het behoud van de studenten worden niet alleen jaarlijks seminars en expertmeetings georganiseerd, maar ook onderzoek gedaan. De uitkomsten worden gebruikt om de internationaliseringsplannen te actualiseren en aan te passen. Daarnaast wordt er gericht studenten geworven en wordt aandacht besteed aan talen in het onderwijs. Duitsland is in veel sectoren de belangrijkste handelspartner van Nederland. Dit vergroot het belang om de Duitse taal als basiskennis in alle vormen van onderwijs, als verplicht vak vast te houden.

Actielijn 3

Internationalisering

Actielijn 3

Internationalisering

Acties en opbrengsten

Drie academische onderzoeken leveren bijdrage aan kennis over intercultureel leren, de attractiviteit van Nederland en 'aan welke knoppen kun je draaien' voor behoud internationale kenniswerkers.

Onderzoek, branding en recruitment

Actieve deelname (lezingen) aan **Hannover Messe** met o.a. Saxion Hogeschool en Fontys Hogescholen.

Deelname topsector HTSM, Chemie en LSH aan de **Boston MIT European Career Fair**.

Onderzoek masterstudenten (UU) naar push- en pullfactoren van expats die minstens drie jaar in Nederland werken. Uitkomsten worden gedeeld met Topsectoren. Initiatief: HTSM.

Aandacht voor behaalde resultaten via actieve berichtgeving richting stakeholders en via: www.hightechnl.nl/mensen

750
bezoeken de Nederlandse stands.

150

van hen voeren één op één gesprekken met mogelijke werkgevers.

300

PhD's maken kennis met de Nederlandse hightechindustrie via lezingen.

10
Resultaat

aanname van ruim tien mensen bij Nederlandse hightech organisaties.

Versterken taalonderwijs

Artikel in voorbereiding dat de basis vormt voor brede discussie vanuit meerdere topsectoren. Het artikel wordt verspreid in het onderwijs, onder bedrijven en gedeeld met het ministerie van OC&W. (Input door Nederlandse vertegenwoordiging in Duitsland zoals ambassade, consulaten en NBSO).

Meet & greet van buitenlandse studenten van opleiding Software Engineering van Fontys Hogeschool Eindhoven en acht ondernemers.

Deelname:
HTSM, IT, Kennisinstituten

uitbreiding pilot iHRD

In 2016 maken **50 buitenlandse techniek studenten** kennis met iHRD als brug naar de Nederlandse arbeidsmarkt. In 2017 e.v. moet dat een veelvoud zijn.

Start uitvoering combinatie iHRD & programma 'Get to know your future' (**10 bedrijven en 80 studenten**)

Resultaat

Positieve ervaringen pilotfase iHRD. Levert o.a. stageplaatsen, excursies en afspraken over mogelijke dienstverbanden op.

Twee keer uitvoering pilot iHRD op Fontys Hogescholen (**25 ICT-studenten**)

2x iHRD in voorbereiding bij Universiteit van Maastricht en Hanze Hogeschool (**minimaal 2 x 10 studenten**)

Drie expert meetings georganiseerd voor stakeholders over versterken unique selling points, versterken en uitbreiden netwerk experts & vervolgstappen iHRD.

November

December

Januari

Februari

Maart

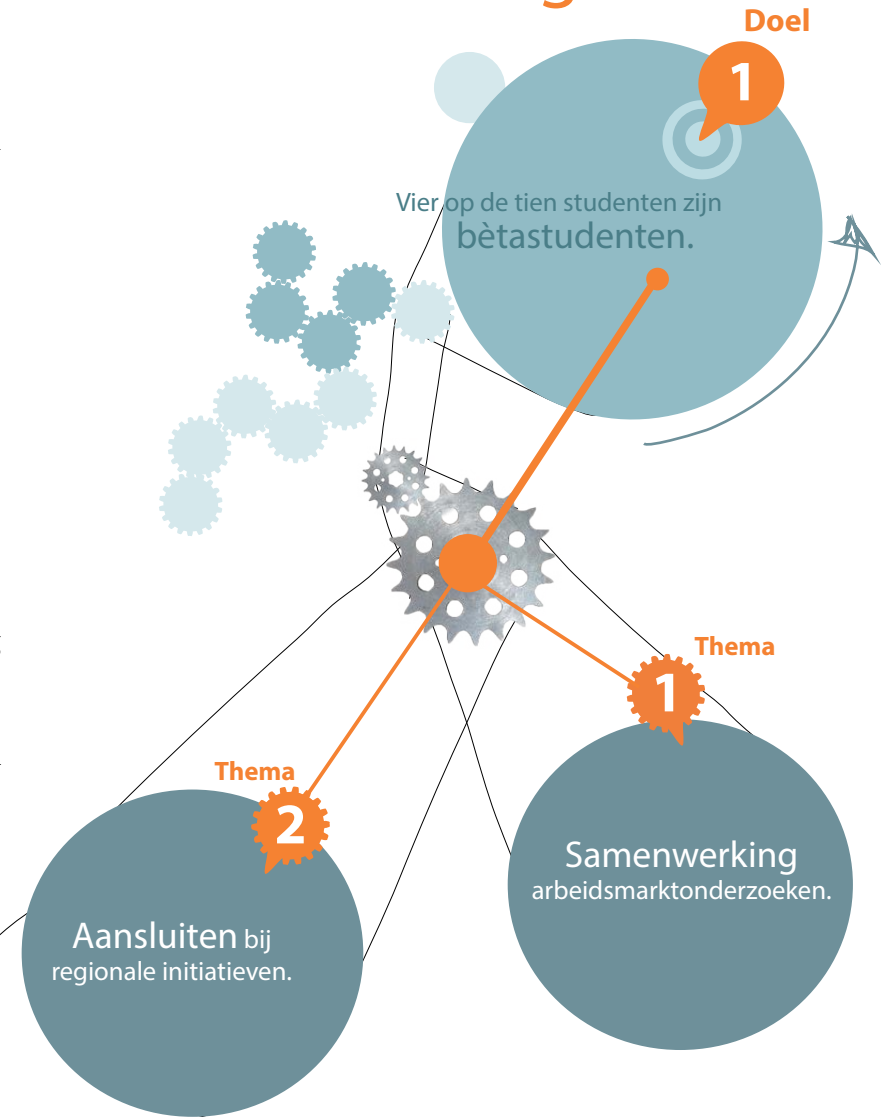
Eindrapportage

April

Actielijn 4: Imago- & instroombevordering

Veel bedrijven in Nederland hebben behoefte aan mensen met een bètatechnische opleiding. De Topsectoren vinden het belangrijk om het aantal beschikbare bètatechnici in Nederland te vergroten. Niet voor niets hebben de Topsectoren mede aan de basis gestaan van het huidige Techniekpact (zie: Deltaplan Bèta & Technologie). Topsectoren hebben in het Techniekpact onder andere een gezamenlijke ambitie wat betreft het beschikbaar stellen van beurzen.

Grenzen tussen de Topsectoren vervagen terwijl ook opleidingen en onderwijs niet exclusief in verbinding staan met een (top) sector. Dat is aanleiding voor de Topsectoren om de handen ineen te slaan. Aanvullend op de activiteiten in het Techniekpact zetten de Topsectoren gezamenlijk in op imago- en instroombevordering van bètatechnici. Concrete inzet is dat de eerder afzonderlijk uitgevoerde arbeidsmarktonderzoeken gezamenlijk en integraal worden uitgevoerd. Uitdaging is om daarbij de juiste verbindingen te organiseren met bijvoorbeeld de Techniekpactmonitor en het arbeidsmarktdashboard van Brainport. Hierdoor kan een aanzienlijke kostenbesparing gerealiseerd worden: niet langer tien afzonderlijke onderzoeken, maar één gezamenlijk onderzoek en een monitor met een structureel karakter.

Actielijn 4

Imago- & instroombevordering

Actielijn 4

Imago- & instroombevordering

START

Acties en opbrengsten

Onderzoeken

De uitkomsten van alle arbeidsmarktonderzoeken worden bekeken. Onderzocht wordt waar de topsectoren elkaar kunnen versterken en overlappen als het om arbeidsmarktonderzoek gaat. Beoogd resultaat: een efficiëntere besteding van onderzoeksmiddelen voor volgend jaar.

Topsectoren:

Chemie

Logistiek

ICT

Energie

LSH

Water

Netwerk

Topsectoren zorgen voor uitbreiding bedrijvennetwerk Jongeren en Technologie Netwerk Nederland, Jet-Net.
Klik voor voor de website.

PBT stimuleert Topsectoren bij informatie-uitwisseling en koppeling van mensen t.b.v. aansluiting op regionale Techniepact initiatieven.

Voorbeeld

In Limburg hebben partijen samen een regionale HCA Logistiek ontwikkeld.

Gesprek

Via Platform Bèta Techniek (PBT) met topsectoren gesproken over goede aansluiting monitor Techniepact bij eigen topsector. Sinds 2016 duidelijk onderscheid in techniek (technische sectoren) en ICT monitor.
Klik hier voor de link.

Enkele Topsectoren hebben gesproken met de STEM Teacher Academy en daaraan verbonden lerarenopleidingen. Relevante contacten gelegd en gesproken over inzet netwerken. Kans: gericht contact leggen tussen topsectorale bedrijven en initiatieven van STEM/lerarenopleidingen.

Oplevering

monitor Techniepact
Klik hier voor de link

Behoud site
www.topsectorbeurzen.nl
Topsectoren leveren nu zelf (actuele) informatie aan bij PBT.

Eindrapportage

November

December

Januari

Februari

Maart

April

Colofon

De voortgangsrapportage Roadmap Human Capital Topsectoren 2016 - 2020 is een gezamenlijke uitgave van de negen Topsectoren en Team ICT.

Tekst

Irmgard Noordhoek, Pascal Hollman, Yolande de Heus, Marsha Wagner, Jos van Erp, Onno de Vreede, Louis Spaninks, Sjors Rozemeijer en Antoinet de Haan.

Vormgeving

Podivium, grafisch en illustratief ontwerp,
Haarlem

November 2016

www.hcatopsectoren.nl

© *verveelvoudigen is toegestaan mits 'voortgangsrapportage Roadmap Human Capital Topsectoren 2016-2020' als bronvermelding wordt vermeld.*

